

INTERVIEW LUMC bereidt zich voor op de volgende pandemie

Nieuwe virusremmers zoeken

De coronacrisis heeft als voordeel dat vele miljoenen euro's vrijkomen voor het ontwikkelen van nieuwe, breed werkende virusremmers. Het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) werkt hard mee aan een Europees project met dat doel.

Erna Straatsma
e.straatsma@mediahuis.nl

Leiden ■ Wereldwijde virusuitbraken, zoals de coronapandemie, blijven een bedreiging. Virussen die bij dieren ziektes veroorzaken, kunnen ineens muteren in een variant die mensen ziek maakt, soms ernstig, soms met dodelijke afloop.

Wetenschappers waarschuwen daar al jaren voor, maar kregen voor de coronacrisis met moeite geld vrij voor de ontwikkeling van virusremmers. „Het vreemde is dat investeren in dit soort onderzoek in vredetijd heel moeilijk gaat”, zegt professor Eric Snijder, hoogleraar virologie bij

het LUMC. Na de uitbraak van het SARS-virus, in 2003, lukte het niet direct om veel geld los te krijgen voor onderzoek naar virusremmers. „Het was de eerste keer dat we doorhadden dat een coronavirus van dier naar mens kan overspringen”, zegt Snijder. „Het aantal sterfgevallen bedroeg 10 procent, een veel hoger percentage dan bij corona.”

Gefragmenteerd

Wetenschappers stonden daarna klaar om meteen aan de slag te gaan met onderzoek naar breed werkende virusremmers, als aanvulling op de ontwikkeling van vaccins, maar veel geld daarvoor was er niet. „Er werd gefragmenteerd onderzoek gedaan.”

In 2009 was er een influenza-epi-

demie en in 2020 brak de coronacrisis uit. Die legde het maatschappelijke en sociale leven maandenlang plat, omdat er geen vaccin was en ook geen geschikte antivirale middelen. „En dan ineens klotst het geld om daar wat aan te doen tegen de plinten”, zegt Snijder.

Luxueus

Dat klinkt luxueus, maar eenvoudig is het niet om geld los te krijgen bij overheidsinstanties of de farmaceutische industrie. „Zoeken naar geld is tijdrovend”, zegt de hoogleraar, die zijn werkkamer tussen een batterij aan labs heeft in het LUMC. „Ik ben twee maanden bezig geweest met het indienen van een subsidieaanvraag, moest daarna zes maanden wachten op een antwoord.”

Het sein staat inmiddels op groen, Snijder coördineert een Europees onderzoeksproject naar de ontwikkeling van tenminste twee antivirale geneesmiddelen in vier jaar tijd. De deelnemers zijn virologen, biochemici en farmaceuten uit veertien Europese landen, die samenwerken onder

„
En dan ineens klotst het geld om er wat aan te doen tegen de plinten

de naam PANVIPREP. De Europese Unie verstrekt tien miljoen euro.

Snijder werkt in zijn deelproject onder meer samen met collega's van de faculteit diergeneeskunde in Utrecht. „Je moet het zien als een piramide waar we mee bezig zijn. We beginnen met heel veel potentiële middelen in laboratoria, maar een heleboel vallen in een later stadium af.”

De inzet is om breed werkende virusremmers te ontwikkelen, die ge-

schikt zijn voor het bestrijden van virussen in dezelfde virusfamilie. Vijf virusfamilies zijn daarvoor aangewezen als onderzoeksterrein: coronavirussen, enterovirussen, alphavirussen, flavivirussen en paramyxovirussen.

Resistent

„De enige beschikbare therapie die we nu voor coronavirussen hebben, is Paxlovid van Pfizer”, zegt Snijder. „We willen nog een handvol middelen erbij hebben, want een virus kan soms ook resistent worden tegen een middel.” Zodra er een handvol middelen beschikbaar is, kunnen wetenschappers werken aan het brouwen van een soort cocktail daarvan: een heel breed inzetbare combinatie van virusremmers.

Het ontwikkelen van vaccins voor nieuwe virusziekten duurt minimaal negen tot twaalf maanden. Als het al lukt. Voor HIV is na 40 jaar zoeken nog steeds geen vaccin. „De garantie dat er voor elk virus een vaccin komt, is er niet.” Zolang er geen vaccin is, bieden virusremmers uitkomst.

Labonderzoek in het LUMC.

FOTO LUMC